

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 3 stycznia 2020 r.

Znak: WK-610/26/4/19/20

Pan
Piotr Tyrlik
Wójt Gminy
Węgierska Górka

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w okresie od 9 września 2019 r. do dnia 22 października 2019 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Węgierska Górka** za okres od 1 stycznia 2010 r. do 22 października 2019 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W latach 2018 - 2019 Gmina Węgierska Górka udzieliła zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki (in house) na zadanie w zakresie gospodarki odpadami spółce Beskid-Ekosystem sp. z o.o. w Cięcinie, nad którą zamawiający nie sprawował kontroli o której mowa w art. 67 ust. 1 pkt 12 ppkt b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1579 z późn. zm.). Przychody uzyskane z usług świadczonych na rzecz Gminy Węgierska Górka nie przekraczały 90% działalności ww. spółki. Nie spełniono tym samym jednego z warunków udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 12 ppkt a-c ww. ustawy, zgodnie z którym zamówienie udzielane jest przez gminę osobie prawnej, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:*
 - a) zamawiający sprawuje nad tą osobą prawną kontrolę, odpowiadającą kontroli sprawowanej nad własnymi jednostkami, polegającą na dominującym wpływie na cele strategiczne oraz istotne decyzje dotyczące zarządzania sprawami tej osoby prawnej; warunek ten jest również spełniony, gdy kontrolę taką sprawuje inna osoba prawna kontrolowana przez zamawiającego w taki sam sposób,*

- b) ponad 90% działalności kontrolowanej osoby prawnej dotyczy wykonywania zadań powierzonych jej przez zamawiającego sprawującego kontrolę lub przez inną osobę prawną, nad którą ten zamawiający sprawuje kontrolę, o której mowa w lit. a,
- c) w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego;

Gmina Węgierska Górka samodzielnie nie posiadała kontroli, o której mowa w art. 67 ust. 1 pkt 12 ppkt a ww. ustawy prawo zamówień publicznych nad ZMGE w Żywcu, który współtworzyła wraz z jedenastoma gminami zlokalizowanymi na terenie powiatu żywieckiego. Organami Związku były Zgromadzenie (gdzie każda gmina miała jeden głos) oraz Zarząd (6 osobowy). Uchwały Zarządu podejmowane były zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy jego składu. W myśl wskazanego ww. przepisu 67 ust. 1 pkt 12 ppkt a sprawowanie nad osobą prawną kontroli, odpowiadającej kontroli sprawowanej nad własnymi jednostkami, polega na dominującym wpływie na cele strategiczne oraz istotne decyzje dotyczące zarządzania sprawami tej osoby prawnej; Nie można zatem uznać, że ZMGE w Żywcu była inną osobą prawną o której mowa w art. 67 ust. 1 pkt 12 ppkt b ww. ustawy, która powierzyła ww. Spółce wykonywanie zadań przekraczających 90 % działalności Spółki a nad którą zamawiający sprawuje kontrolę odpowiadającą kontroli sprawowanej nad własnymi jednostkami.

Pan Piotr Tyrlik – Wójt Gminy Węgierska Górka w dniu 12 grudnia 2017 r. oraz w dniu 7 grudnia 2018 r. zaprosił ww. spółkę do negocjacji dotyczących zawarcia umowy na zadanie pn. „Wykonanie usługi polegającej na zebraniu, odbieraniu i zagospodarowaniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu Gminy Węgierska Górka w trybie art. 67 ust 1 pkt 12 ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r. na lata 2018 - 2019.

W obydwóch postępowaniach Beskid-Ekosystem sp. z o.o. w Cięcinie. złożyła oświadczenie na podstawie art. 25a ww. ustawy Prawo zamówień publicznych, że nie podlega wykluczeniu. W wyniku postępowań zawarte zostały umowy: nr Or.272.002.2018 z dnia 2 stycznia 2018 r., nr Or.272.002.2019 z dnia 2 stycznia 2019 r.

Z zestawień sporządzonych przez Beskid-Ekosystem sp. z o.o. w Cięcinie, podpisanych przez Prezesa Zarządu oraz Członka Zarządu na potrzeby ustalenia osiągniętego przychodu (o którym mowa w art. 67 ust 1 pkt 12 ppkt b ww. ustawy o zamówieniach publicznych) za 3 kolejne lata 2014 - 2016 dla postępowania na 2018 r. oraz za lata 2015 - 2017 w postępowaniu na 2019 r. wynikało, że przychody uzyskane z usług świadczonych na rzecz Gminy Węgierska Górka kształtowały się na poziomie poniżej 50% przychodów ogółem.

Pan Piotr Tyrlik – Wójt Gminy Węgierska Górka Gminy wyjaśnił, że ww. spółka świadczy również usługi na rzecz Związku Międzygminnego ds. Ekologii w Żywcu (ZMGE w Żywcu) a wartość przychodów z tych usług przekraczała za ww. lata 90%. Gmina Węgierska Górka jako członek tego Związku ma zatem wpływ na działania Związku i wraz z innymi gminami tworzącymi Związek (Zamawiającymi) sprawuje nad nim kontrolę która odpowiada kontroli sprawowanej nad własnymi jednostkami.

Ponadto Inspektor ds. zamówień publicznych poinformował, że w przedstawionej ofercie do negocjacji ww. spółka oświadczyła, że spełnia warunki określone w trybie art. 67 ust. 1 pkt 12 ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986), co zostało potwierdzone oświadczeniem wykonawcy złożonym

w trybie art. 25 ust. 1 ustawy dotyczącym spełnienia warunków udziału w postępowaniu, oświadczeniem wykonawcy dotyczącym przesłanek wykluczenia z postępowania oraz załącznikiem do umowy pn. Zestawienie przychodów Beskid-Ekosystem sp. z o.o. w Cięcinie za lata 2015 – 2017, z którego wynikało, że spółka Beskid-Ekosystem spełnia wymagania w zakresie art. 67 ust. 1 pkt 12 b.

W ww. postępowaniach Inspektor ds. Zamówień Publicznych przygotował: uzasadnienie faktyczne i prawne wyboru trybu udzielenia zamówienia oraz opis przedmiotu zamówienia, ustalił wartość zamówienia, a także opis warunków udziału w postępowaniu.

Wyboru wykonawcy dokonali: p. Piotr Tyrlik- Wójt Gminy Węgierska Górką, Inspektor ds. Zamówień Publicznych, Kierownik Referatu Inwestycji Komunalnych i Ochrony Środowiska, Podinspektor ds. Gospodarki Odpadami.

Protokoły z negocjacji prowadzonych w trybie zamówienia z wolnej ręki oraz protokoły z postępowania o udzielenie zamówienia w 2018 r. i 2019 r. zatwierdził p. Piotr Tyrlik – Wójt Gminy Węgierska Górką.

Wniosek nr 1

Udzielać zamówień publicznych w trybie z wolnej ręki po spełnianiu przesłanek do zastosowania tego trybu określonych w art. 67 ust. 1 pkt 12 ppkt a-c ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1843).

- W zakresie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, przeprowadzonego w 2018 r. w trybie przetargu nieograniczonego na realizację zadania inwestycyjnego pn.: „Przebudowa gminnych dróg publicznych na terenie Gminy Węgierska Górką” udzielono zamówienia Wykonawcy, który nie potwierdził spełniania warunków udziału w postępowaniu w zakresie zdolności technicznych i doświadczenia, co stanowiło podstawę do jego wykluczenia, zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1579 z późn. zm.).

Zgodnie z treścią Specyfikacji istotnych warunków zamówienia:

♦ pkt IV. 1.2.1.1 „Zamawiający wymaga, aby Wykonawca nie wcześniej niż w okresie ostatnich pięciu lat przed upływem terminu składania ofert a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy w tym okresie wykonał:

a) co najmniej 1 robotę budowlaną w zakresie podobnym do przedmiotu zamówienia, której zakres obejmował lub która polegała na budowie, odbudowie, przebudowie, modernizacji lub remoncie drogi o wartości nie mniejszej niż 300.000 zł brutto. Zamawiający wymaga aby w/w robota budowlana została wykonana należycie a w szczególności zgodnie z przepisami prawa budowlanego i prawidłowo ukończona”.

♦ pkt IV. 4. „Wykonawca, który polega na zdolnościach lub sytuacji innych podmiotów, musi udowodnić zamawiającemu, że realizując zamówienie, będzie dysponował niezbędnymi zasobami tych podmiotów, w szczególności przedstawiając zobowiązanie tych podmiotów do oddania mu do dyspozycji niezbędnych zasobów na potrzeby realizacji zamówienia. Z treści dokumentów musi wynikać, jakie zasoby podmiot udostępnia i na jakich zasadach oraz w jakim okresie, w jaki sposób te zasoby zostaną wykorzystane przez Wykonawcę przy wykonywaniu zamówienia, zaś w odniesieniu do warunków dotyczących wykształcenia, kwalifikacji zawodowych lub doświadczeń – z treści dokumentów musi wynikać deklaracja faktycznego udziału podmiotu trzeciego w realizacji zamówienia.

Wykonawca, którego oferta na kwotę 875.192,13 zł brutto (711.538,32 zł netto), została uznana za najkorzystniejszą, przedłożył wraz z ofertą m.in.:

- oświadczenie, iż spełnia warunki udziału w postępowaniu określone przez Zamawiającego w SIWZ pkt IV wraz z Informacją dotyczącą polegania na zasobach innego podmiotu w zakresie: roboty przygotowawcze.

- zobowiązanie ww. Podwykonawcy, do oddania Wykonawcy do dyspozycji niezbędnych zasobów, tj. zdolność techniczną i zawodową na potrzeby realizacji zamówienia przez cały okres realizacji zamówienia i w celu jego należytego wykonania – na podstawie umowy o podwykonawstwo.

Wykonawca wezwany pismem z dnia 3 sierpnia 2018 r., zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, do złożenia dokumentów potwierdzających okoliczności m.in. o których była mowa w pkt IV 1.2.1.1 s.i.w.z. przedłożył wykaz robót budowlanych realizowanych w okresie 16 czerwca 2017 r. – 23 kwietnia 2018 r. na rzecz Powiatowego Zarządu Dróg w Żywcu tj. zadanie pn.: „Przebudowa drogi powiatowej nr 1464S Łodygowice – Bierna- Zarzecze na odcinku o dł. 250 m w km od 0+635 do km 0+885 w m. Łodygowice” zrealizowanych zgodnie z referencjami w całości tj. w zakresie następujących robót: opracowanie dokumentacji projektowej, wykonanie jezdni o nawierzchni bitumicznej, tarczy skrzyżowania i zatoki autobusowej, wykonanie chodnika z kostki betonowej i zjazdów z drogi powiatowej, wykonanie odwodnienia drogi, odtworzenia istniejących ogrodzeń prywatnych posesji, wykonanie urządzeń bezpieczeństwa ruchu przez Podwykonawcę, na którego zasoby w zakresie przedmiotowego postępowania powołał się Wykonawca.

Wykonawca w celu poświadczenia, iż spełnia warunki udziału w postępowaniu, przedłożył wykaz robót budowlanych, które wykonał podwykonawca, przy czym Podwykonawca ten, w ramach realizacji zamówienia publicznego „Przebudowa dróg publicznych na terenie gminy Węgierska Górka w 2018 r.” realizować miał tylko roboty przygotowawcze określone w umowie o podwykonawstwo.

Z treści protokołu postępowania o udzielenie tego zamówienia wynika, że Zamawiający zastosował art. 26 ust. 3 lub ust. 3a ww. ustawy, jednakże przedłożona dokumentacja przetargowa takich okoliczności nie potwierdzała.

Z udzielonych w sprawie wyjaśnień również nie wynikało, w jakim zakresie Wykonawca w sposób bezpośredni zaangażował podmiot trzeci w realizację przedmiotu zamówienia. Przedłożona dokumentacja zawierała jedynie projekt umowy a następnie umowę pomiędzy wykonawcą a podwykonawcą na realizację robót przygotowawczych o wartości 46.974,40 zł netto w zakresie 10 odcinków dróg z 17 odcinków objętych niniejszym postępowaniem.

Przyczyną nieprawidłowości była zastosowana przez Członków Komisji Przetargowej powołanej na podstawie zarządzenia Nr 71/2018 Wójta Gminy Węgierska Górka z dnia 20 lipca 2018 r. interpretacja przepisów art. 22a ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych, iż nie jest konieczne aby podmiot trzeci na którego zasoby powołuje się Wykonawca był Podwykonawcą zadania.

Wybór najkorzystniejszej oferty w tym postępowaniu zatwierdził działający z upoważnienia Wójta Gminy Węgierska Górka p. Marian Kurowski – Zastępca Wójta Gminy Węgierska Górka, pełniący również funkcję Przewodniczącego ww. Komisji Przetargowej.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad członkami komisji przetargowej oraz pracownikami Urzędu Gminy Węgierska Górka w zakresie badania, czy wykonawca, którego oferta została oceniona jako najkorzystniejsza, spełnia warunki udziału w postępowaniu, stosowanie do art. 22a ust. 2 i ust. 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1843), mając na uwadze art. 24 ust. 1 pkt 12 tej ustawy oraz art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

- *W latach 2017 - 2019 nieprawidłowo realizowano umowy o wykonanie usług polegających na zebraniu, odbieraniu i zagospodarowaniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz nieruchomości niezamieszkałych z terenu Gminy Węgierska Górka, co polegało na tym, że zaniechano zatwierdzenia przez Zamawiającego harmonogramu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Powyższe było wymagane § 5.2.1. umów nr OR.272.006.2017 z dnia 9 stycznia 2017 r. oraz nr Or.272.002.2018 z dnia 2 stycznia 2018 r. oraz § 1 ust. 4.5 umów nr OR.272.1.2017 z dnia 2 stycznia 2017 r. oraz nr Or.272.001.2018 z dnia 2 stycznia 2018 r.*

Harmonogramy odbioru odpadów przedłożone w trakcie kontroli nie posiadały ponadto oznaczenia podmiotu ani osoby, która je sporządziła, brak było daty sporządzenia oraz daty wpływu do Urzędu Gminy.

Ponadto Zamawiający w ww. umowach nie wskazał terminu do jakiego Wykonawca był zobowiązany przedłożyć harmonogramy odbioru odpadów oraz daty do jakiej powinny być zatwierdzone. Pomimo tego w § 5 ust. 1 pkt 1 ww. umów wskazał iż za każdy dzień opóźnienia w dostarczeniu Zamawiającemu harmonogramu wywozu odpadów Wykonawca zapłaci karę w wysokości 2.000,00 zł brutto.

Skutkiem braku określenia w powyższych umowach terminu złożenia przez Wykonawcę harmonogramu odbioru odpadów komunalnych, Zamawiający nie mógł skutecznie dochodzić należności z tytułu kar umownych określonych w § 5 ust. 1 pkt 1 tych umów.

Z wyjaśnień udzielonych w trakcie kontroli wynikało, że „harmonogramy odbioru odpadów z terenu gminy Węgierska Górka na lata 2017-2019 były opracowywane w kolorze i dostarczane były przez Wykonawcę do Urzędu Gminy Węgierska Górka dla zainteresowanych osób, właścicieli posesji, Sołtysów oraz sklepów na terenie gminy w celu dalszego ich rozdysponowania”. Dodatkowo harmonogramy były dostarczane w odpowiednim czasie przez Wykonawcę bezpośrednio mieszkańcom gminy (skrzynki pocztowe) w dniu odbioru odpadów i zamieszczane na stronach internetowych. Nie wyjaśniono przyczyn braku zatwierdzenia tych harmonogramów.

Zadania w zakresie nadzoru nad prawidłowym wykonywaniem postanowień umowy należały do pracowników Referatu Inwestycji Komunalnych i Ochrony Środowiska. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Kierownikiem zamawiającego był p. Piotr Tyrlik – Wójt Gminy Węgierska Górka.

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Inwestycji Komunalnych i Ochrony Środowiska w zakresie realizacji umów o wykonanie usług polegających na zebraniu, odbieraniu i zagospodarowaniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych z terenu Gminy Węgierska Górka, zgodnie z postanowieniami tych umów, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie gospodarowania mieniem:

- *Do dnia kontroli, tj. do 21 października 2019 r. zaniechano ujęcia w księgach rachunkowych Urzędy Gminy w Węgierskiej Górcie wartości nakładów finansowych w kwocie 295.500,00 zł poczynionych przez dzierżawcę na przedmiot dzierżawy, pomimo iż nakłady te zostały rozliczone na podstawie protokołu z dnia 23 czerwca 2006 r.*

Powyższym naruszono art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), zgodnie z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Zgodnie z § 4 umowy z dnia 23 marca 2001 r. w celu realizacji umowy dzierżawca zobowiązany był do dokonania nakładów na przedmiot dzierżawy w następującym zakresie rzeczowym i finansowym:

- a) remont, modernizacja oraz nadbudowa i dobudowa niskiej części pawilonu hotelowego z przeznaczeniem na kuchnię i stołówkę oraz na pokoje hotelowe,*
- b) adaptacja świetlicy na dodatkowe pokoje hotelowe z łazienkami oraz wykonanie łazienek w dwóch pokojach.*

Z protokołu spisanego w dniu 23 czerwca 2006 r. na okoliczność rozliczenia nakładów finansowych poniesionych przez dzierżawcę na ośrodek wczasowy, wynikało że prace wskazane w umowie dzierżawy zostały wykonane na łączną wartość 295.500,00 zł.

W trakcie kontroli tj. w dniu 22 października 2019 r. ujęto w ewidencji księgowej ww. nakłady.

Z wyjaśnień udzielonych w trakcie kontroli wynikało, że protokół z rozliczenia nakładów został sporządzony przez byłego inspektora ds. gospodarki gruntami oraz inspektora ds. budownictwa, jednakże nie został przekazany do działu finansowego tylko złożono go do dokumentacji dzierżawcy.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami w zakresie terminowego przekazywania dokumentów do Referatu Finansów i Podatków w celu ujęcia w księgach zdarzeń gospodarczych do odpowiednich okresów sprawozdawczych, zgodnie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

- W 2013 roku po zakończeniu umowy dzierżawy gruntu gminnego Gmina Węgierska Górką dokonała zakupu budynku od dzierżawcy na podstawie ugody sądowej bez uprzedniego ustalenia wartości tej nieruchomości w drodze operatu szacunkowego, co było niegodne z art. 149, art. 150 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 oraz ust. 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r., poz. 102, nr 651 z późn. zm.), mając na uwadze art. 44 ust 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), a także art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 149 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami przepisy niniejszego rozdziału dotyczącego określenia wartości nieruchomości stosuje się do wszystkich nieruchomości, bez względu na ich rodzaj, położenie i przeznaczenie, a także bez względu na podmiot własności i cel wyceny. W myśl art. 150 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 oraz ust. 5 ww. ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami w wyniku wyceny nieruchomości dokonuje się określenia m.in. wartości rynkowej, dla nieruchomości, które są lub mogą być przedmiotem obrotu. Określenia wartości rynkowej dokonują rzeczoznawcy majątkowi.

W myśl z art. 44 ust 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Ponadto, zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.) obowiązkiem osób uczestniczących w zarządzaniu mieniem komunalnym jest zachowanie szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu zgodnie z przeznaczeniem tego mienia i jego ochrona.

W dniu 23 lipca 2003 r. zawarta została umowa dzierżawy w Węgierskiej Górcie pomiędzy Gminą Węgierską Górką, reprezentowaną przez p. Piotra Tyrlika – Wójta Gminy, przy kontrasygnacie p. Urszuli Walaszek – Skarbnika, dotyczącej oddania w dzierżawę osobom fizycznym (małżeństwo) niezabudowaną nieruchomość o powierzchni 500 m², stanowiącą część działki nr 1090/29 o pow. 8,5 ha, objętej KW nr 89811. Celem dzierżawy zapisanym w § 2 pkt 1 ww. umowy było prowadzenie działalności handlowo-usługowej (lokalizacja ogródka piwnego). Dzierżawca wybudował obiekt do małej gastronomii w konstrukcji drewnianej posadowiony na płycie betonowej, w umowie nie przewidziano sposobu rozliczenia nakładów poniesionych przez dzierżawcę na przedmiocie dzierżawy. Ww. umowa wygasła w dniu 1 sierpnia 2013 r.

W pkt 4 ugody z dnia 4 września 2013 r. (Sygn. akt I Co 1955/13), zawartej pomiędzy Gminą Węgierska Górką, a Dzierżawcą, strony ustaliły wartość nakładu poczynionego na przedmiocie dzierżawy objętego ww. umową w chwili zwrotu nieruchomości wynosił 52 000,00 zł. Dzierżawca oświadczył, że zapłata wyczerpuje wszelkie ich roszczenia względem Gminy z tytułu umowy dzierżawy z dnia 23 lipca 2013 r. i wszelkich roszczeń z tym związanych, w szczególności roszczeń z tytułu zwrotu nakładów lub bezpodstawnego wzbogacenia. Przelewu na kwotę 52.000,00 zł za ww. nakłady Gmina Węgierska Górką dokonała w dniu 11 września 2013 r. (rozd. 70005 § 4590).

Pan Piotr Tyrlik – Wójt Gminy Węgierska Górką wyjaśnił, że wartość nakładów poniesionych przez dzierżawcę na budowę obiektu na dzierżawionym gruncie nie została wyceniona, a wykonanie operatu szacunkowego nie zostało zlecone rzeczoznawcy majątkowemu posiadającemu uprawnienia zawodowe. Szacunkowa kwota zaproponowana

przez Wójta Gminy Węgierska Górka wynosiła 50 000,00 zł i została podwyższona do 52.000,00 zł ze względu na wyposażenie m.in. drewniany bufet, 7 stołów i 14 ławek.

Wniosek nr 5

Dokonywać zakupu nieruchomości ze środków publicznych pochodzących z budżetu Gminy Węgierska Górka, za cenę ustaloną na podstawie operatu szacunkowego, zgodnie z postanowieniami art. 149, art. 150 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 oraz ust. 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 z późn. zm.), mając na uwadze art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.), a także art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2015 - 2019 do dnia kontroli, zaniechano dokonania prawidłowych czynności sprawdzających, celem ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami wobec podatników podatku od nieruchomości. Naruszono tym art. 272 pkt 3 oraz art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, organy podatkowe pierwszej instancji, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. Powyższe dotyczyło:*

- *podatnika o numerze karty kontowej nr 3/2084, który w złożonej w 2012 r. do Urzędu Gminy informacji w sprawie podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego wykazał powierzchnię budynku według stawki jak dla budynków pozostałych. Powyższy budynek składowo-magazynowy został oddany ww. podatnikowi przez Gminę Węgierska Górka na podstawie umowy dzierżawy z dnia 23 marca 2001 r. (z późn. zm.) do użytkowania i pobierania pożytków, celem prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług turystycznych, hotelowych, gastronomicznych, rekreacyjnych. Różnica w opodatkowaniu w zastosowanej stawce podatku wynosiła 8.146,00 zł.*

Organ podatkowy postanowieniem z dnia 23 października 2019 r. wszczął wobec ww. podatnika postępowanie podatkowe w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego za lata 2015 - 2019.

- *podatników o numerach kart kontowych 1/78, 1/79, 1/80, 1/81, 1/82 (szkoły podstawowe), którzy w deklaracjach na podatek od nieruchomości na lata 2015 - 2019 nie wykazali powierzchni zajętych pod działalność medyczną przez gabinety higieny szkolnej. Ww. podatnicy, deklarowali całą powierzchnię zajmowanych budynków jako zwolnioną z podatku od nieruchomości na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.). Zgodnie z wyliczeniami pracowników Urzędu, łącznie na dzień 30 września 2019 r. zobowiązanie za lata 2015 - 2019 winno wynosić 1.767,40 zł z tytułu podatku od nieruchomości oraz 324,36 zł z tytułu odsetek za zwłokę.*

• podatnika o numerze karty kontowej 1/70 (jednostka obsługująca), który nie zadeklarował do opodatkowania podatkiem od nieruchomości powierzchni biurowych o łącznej powierzchni 78 m², w budynku przekazanym jednostce przez Gminę Węgierska Górka na podstawie umowy użyczenia z dnia 2 stycznia 2012 r. W deklaracjach na podatek od nieruchomości za lata 2015 - 2019 złożonych przez podatnika, cała powierzchnia zajmowanych powierzchni budynków deklarowana była jako zwolniona z podatku od nieruchomości na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Na podstawie ww. przepisu, zwolnieniu podlegają wyłącznie publiczne i niepubliczne jednostki organizacyjne objęte systemem oświaty oraz prowadzące je organy, w zakresie nieruchomości zajętych na działalność oświatową.

Powyższy podatnik nie spełniał warunków aby mógł skorzystać ze zwolnienia wynikającego z ww. artykułu ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Ww. jednostka została utworzona na podstawie uchwały Nr XXXIX/221/94 z dnia 27 stycznia 1994 r. Rady Gminy Węgierska Górka. Zgodnie z ww. uchwałą, przedmiot działalności ww. jednostki obejmował: prowadzenie gospodarki finansowej, spraw osobowych nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami, zatrudnionych w szkołach, przedszkolach i innych placówkach określonych w przepisach o systemie oświaty, dla których gmina jest organem prowadzącym, prowadzenie i przechowywanie dokumentacji związanej przedmiotem działalności. Od dnia 1 stycznia 2017 r. jednostka prowadzi na podstawie uchwały Nr XVIII/167/2016 Rady Gminy Węgierska Górka z dnia 29 grudnia 2016 r. wspólną obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną jednostek oświatowych Gminy Węgierska Górka.

• trzech podatników prowadzących działalność gospodarczą, którzy w przedłożonych informacjach/deklaracjach nie wykazali do opodatkowania budowli. Powyższe dotyczyło:

- podatnika o nr karty kontowej 3/1226, który został opodatkowany decyzjami Wójta Gminy Węgierska Górka na lata 2015 - 2019 na podstawie przedłożonej informacji w sprawie podatku od nieruchomości z dnia 16 stycznia 2012 r., w której wykazano do opodatkowania grunty i budynki związane z działalnością gospodarczą,

- podatnika o nr karty kontowej 3/1438, który został opodatkowany decyzjami Wójta Gminy Węgierska Górka na lata 2015 - 2019 na podstawie przedłożonej informacji w sprawie podatku od nieruchomości z dnia 15 stycznia 2015 r., w której wykazano do opodatkowania powierzchnie gruntów i budynków związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz grunty i budynki pozostałe,

- podatnika o nr karty kontowej 1/65, który został opodatkowany na podstawie przedłożonej deklaracji na podatek od nieruchomości z dnia 7 stycznia 2019 r., w której zadeklarowano do opodatkowania powierzchnie gruntów i budynków związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą.

W dniu 4 października 2019 r. podatnik o nr karty kontowej 3/1226 złożył informację, w której wykazał do opodatkowania budowle o wartości 65.000,00 zł,

w dniu 16 października 2019 r. podatnik o nr karty kontowej 3/1438 złożył informację, w której wykazał do opodatkowania budowle o wartości 31.089,00 zł,

w dniu 3 października 2019 r. podatnik o nr karty kontowej 1/65 złożył korektę deklaracji na podatek od nieruchomości na 2019 r., w których zadeklarował do opodatkowania budowle o wartości 308.521,00 zł.

Weryfikacji deklaracji i informacji na podatek od nieruchomości dokonywał Inspektor ds. wymiaru podatków. Nadzór w tym zakresie sprawowały: p. Urszula Walaszek – były Skarbnik Gminy, a od 29 marca 2018 r. p. Lucyna Sporek – Skarbnik Gminy Węgierska Górka.

Wniosek nr 6

Ponownie przeanalizować prawidłowość opodatkowania nieruchomości pozostających w posiadaniu podatników o numerach kart kontowych: 1/70, 1/78, 1/79, 1/80, 1/81, 1/82, 3/1226, 3/1438 celem ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r., poz. 900 z późn. zm.) postępowanie podatkowe w celu prawidłowego ustalenia podstawy opodatkowania, mając na uwadze wymogi ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 z późn. zm.).

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansów i Podatków w zakresie dokonywania prawidłowych czynności sprawdzających deklaracje na podatek od nieruchomości, stosownie do art. 272 pkt 3, art. 274a § 2, art. 281 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r., poz. 900 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie dotacji:

- *W 2018 r. Wójt Gminy Węgierska Górka udzielił Powiatowi Żywieckiemu pomocy finansowej w formie dotacji na dofinansowanie zadania w zakresie budowy chodnika oraz infrastruktury towarzyszącej, pomimo że stwierdzono nieważność uchwały Rada Gminy Węgierska Górka w sprawie udzielenia tej pomocy finansowej.*

Powyższe było niezgodne z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.) w związku z art. 216 ust. 2 pkt 5 dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.). Zgodnie z art. 216 ust. 2 pkt 5 ww. ustawy o finansach publicznych pomoc finansowa dla innych jednostek samorządu terytorialnego określona ma być odrębną uchwałą przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, a stosownie do art. 92 ust. 1 ww. ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały lub zarządzenia organu gminy wstrzymuje ich wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Uchwałą Nr XXIX/312/2018 r. z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w postaci dotacji celowej dla Powiatu Żywieckiego, Rada Gminy Węgierska Górka wyraziła wolę udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Żywieckiemu na zadanie pn. „Budowa chodnika dla pieszych wraz z kanalizacją deszczową i przebudową urządzeń obcych w ciągu drogi powiatowej Nr 1434 S Węgierska Górka – Żabnica w km od 0+382 do km 0+692 w m. Węgierska Góra”. Zgodnie z treścią ww. uchwały pomoc miała wynosić nie więcej niż 50 000,00 zł.

Na podstawie niniejszej uchwały p. Piotr Tyrlik – Wójt Gminy Węgierska Górka, przy kontrasygnacie p. Lucyny Sporek – Skarbnika, podpisał umowę z dnia 13 lipca 2018 r. z Powiatem Żywieckim, w której ustalono wysokość pomocy finansowej na kwotę 50.000,00 zł, przeznaczenie oraz zasady rozliczenia pomocy finansowej.

Do umowy zawarty został aneks nr 1 z dnia 26 października 2018 r., którym zmieniono koszt wykonania zadania z 250 000,00 zł na 352 077,35 zł.

W dniu 25 lipca 2018 r. uchwałą Nr 512/XXI/2018 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach z dnia 25 lipca 2018 r. stwierdziło nieważność ww. uchwały Rady Gminy z powodu istotnego naruszenia prawa, gdyż w uchwale Rada Gminy nie określiła kwoty udzielonej dotacji, a tylko jej górny limit.

Gmina Węgierska Górka otrzymała rozstrzygnięcie nadzorcze dotyczące unieważnienia uchwały Nr XXIX/312/2018 z dnia 28 czerwca 2018 r. w dniu 1 sierpnia 2018 r.

Pomimo powyższego nie podjęto działań mających na celu unieważnienie umowy lecz zawarto aneks zwiększający wysokość dotacji i przekazano dotację z budżetu Gminy Węgierska Górka w dniu 27 listopada 2018 r.

Wydatku dokonano w dziale 600, rozdziale 60014, § 6300 - Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych. Wydatek zatwierdzony został przez p. Piotra Tyrlika – Wójta Gminy Węgierska Górka.

Decyzję Kolegium Izby podtrzymał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w wyroku z dnia 10 października 2019 r. Z kolei w dniu 3 grudnia 2019 r. Gmina wniosła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Wniosek nr 8

Zaprzestać udzielania dotacji na podstawie uchwały, której nieważność stwierdził organ nadzoru, stosownie do art. 92 ust 1, w związku z art. art. 18 ust. 2 pkt 15 z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) oraz art. 216 ust. 2 pkt 5, a także art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

W zakresie realizacji planu finansowego:

- *W latach 2017 i 2018 w Urzędzie Gminy Węgierska Górka dokonywano wydatków, które nie miały pokrycia w planie finansowym jednostki. Naruszono tym art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanymi przepisami, wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych, a dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Zasada nieprzekraczalności limitów określonych w planie finansowym wydatków wynika również z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.*

Przekroczenia planu wydatków stwierdzono w zakresie wydatków o łącznej wartości 12.500,53 zł, w tym w 2017 r. w kwocie 11.750,49 zł, a w 2018 r. w kwocie 750,04 zł, poniesionych w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej w:

- *dziale 700, rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”, § 4530 – „Podatek od towarów i usług (VAT)” w dniu 28 lutego 2017 r. o kwotę 3.360,45 zł,*
- *w dziale 700, rozdziale 70005 § 4530 w dniu 21 marca 2017 r. o kwotę 462,42 zł,*
- *dziale 750, rozdziale 75023 – „Urzędy gmin”, § 4210 – „Zakup materiałów i wyposażenia” w dniu 29 grudnia 2017 r. o kwotę 2.992,42 zł,*

- dziale 754 rozdziale 75412 – „Ochotnicze straże pożarne” § 4300 – „Zakup usług pozostałych” w dniu 24 listopada 2017 r. o kwotę 1.284,00 zł,
- dziale 754, rozdziale 75412 § 4300 w dniu 29 listopada 2017 r. o kwotę 815,33 zł,
- dziale 754, rozdziale 75412 § 4300 w dniu 13 grudnia 2017 r. o kwotę 1.639,62 zł,
- dziale 754, rozdziale 75412 § 4300 w dniu 27 grudnia 2017 r. o kwotę 633,45 zł,
- dziale 852, rozdziale 85214–„Zasilki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe”, § 2910 – „Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości Paragraf obejmuje zwroty dotacji oraz zwroty płatności, o których mowa w art. 186 pkt 2 ustawy” w dniu 27 grudnia 2017 r. o kwotę 20,69 zł,
- dziale 852, rozdziale 85214, § 2950 – „Zwrot niewykorzystanych dotacji oraz płatności” w dniu 25 stycznia 2017 r. o kwotę 100,19 zł,
- dziale 855, rozdziale 85502 – „Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego”, § 2950 w dniu 16 stycznia 2017 r. o kwotę 314,00 zł,
- dziale 855 rozdziale 85502 § 2950 w dniu 25 stycznia 2017 r. o kwotę 2.561,94 zł,
- dziale 851 rozdziale 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”, § 4210 w dniu 6 września 2018 r. o kwotę 750,04 zł.

Powyższe przekroczenia planu finansowego dotyczyły m. in. wydatków: zakupu urządzenia i materiały biurowe, odprowadzenia do budżetu państwa nienależnie pobranych świadczeń, zapłaty należnego podatku od towarów i usług, przegląd ratowniczych urządzeń hydraulicznych i pneumatycznych, przegląd sprzętu p.poż, kurs w zakresie napelniania butli wraz z egzaminem UDT.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu, przyczyną przekroczenia planu finansowego było m.in. skumulowanie obowiązków służbowych, nadmiar pracy po sezonie urlopowym, co spowodowało dokonanie zmian planu finansowego wydatków z nieznacznym opóźnieniem.

Weryfikacji zgodności wydatków z planem finansowym dokonywały: w 2017 r. p. Urszula Walaszek – były Skarbnik Gminy, natomiast w 2018 r. p. Lucyna Sporek – Skarbnik Gminy. W latach 2017 - 2018 wydatki do wypłaty zatwierdzili: p. Piotr Tyrlik – Wójt Gminy oraz p. Marian Kurowski – Zastępca Wójta Gminy Węgierska Górka.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansów i Podatków Urzędu Gminy Węgierska Górka w celu zapewnienia dokonywania wydatków zgodnie z planem finansowym, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie realizacji zobowiązań:

- Do 23 stycznia 2017 r. nieterminowo regulowano zobowiązanie wynikające z polisy ubezpieczeniowej OC i AC samochodu strażackiego z dnia 9 listopada 2016 r. na kwotę 5.372,00 zł. Było to niezgodne z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.), zgodnie z którym wydatki

publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Powyższa polisa wpłynęła do Sekretariatu Urzędu w Węgierskiej Górze w dniu 10 listopada 2016 r. Na polisie znajdowała się adnotacja o wpływie do księgowości 24 stycznia 2017 r., podpisana przez p. Urszulę Walaszek – byłego Skarbnika Gminy. Termin płatności wynikający z treści ww. polisy, tj. do 29 listopada 2016 r., został przekroczony o 56 dni. Zobowiązanie zostało uregulowane 24 stycznia 2017 r. Nie zapłacono odsetek za zwłokę.

Przyczyną powyższego było przekazanie do Referatu Finansów polisy po upływie wskazanego w niej terminu płatności.

Zgodnie z wyjaśnieniami, w miesiącu styczniu 2017 r. po stwierdzeniu braku zapłaty polisy, została ona natychmiast przekazana do działu księgowości, gdzie dokonano zapłaty zobowiązania. Sprawdzenia pod względem merytorycznym polisy dokonał p. Marian Kurowski – Zastępca Wójta Gminy Węgierska Górka. Dyspozycji środkami pieniężnymi dokonała p. Urszula Walaszek – były Skarbnik Gminy.

Powyższą nieprawidłowość dotyczącą nieterminowego regulowania zobowiązań stwierdzono również w trakcie poprzedniej kontroli, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej, Znak: WK-610/13/4/15 z dnia 24 lipca 2015 r.

Wniosek nr 10

Wzmocnić działania w celu terminowego regulowania zobowiązań Urzędu Gminy w Węgierskiej Górze, stosownie do wymogów art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

- W latach 2015 - 2016 nieprawidłowo klasyfikowano wydatki budżetowe z tytułu prowizji bankowych, wynikające z zawartych umów kredytów, czym naruszono postanowienia rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 z późn. zm.). Zgodnie z § 1 ww. rozporządzenia, ustala się klasyfikację wydatków publicznych, według: 1) działów, zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia, rozdziałów, zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia, paragrafów wydatków i środków, zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia.*

Wydatki z tytułu prowizji nieprawidłowo ujmowano w dziale 750 „Administracja publiczna”, rozdziale 75023 „Urzędy Gmin”, § 4300 „Zakup usług pozostałych” lub dziale 757 „Obsługa długu publicznego”, rozdziale 75702 „Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego zaliczanych do tytułu dłużnego - kredyty i pożyczki, § 8110 „Odsetki od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek”, zamiast w dziale 757 „Obsługa długu publicznego”, rozdziale 75702 „Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego zaliczanych do tytułu dłużnego - kredyty i pożyczki”, § 8010 „Rozliczenia z bankami związane z obsługą długu publicznego”.

Dotyczyło to wydatków dotyczących prowizji w kwocie wynikających z następujących umów bankowych o udzielenie kredytu, w tym:

- 4.000,00 zł na podstawie umowy Nr 215-37011-001/1 z dnia 23 czerwca 2015 r.,*
- 20.100,00 zł na podstawie umowy Nr S2095/KO/2015 z dnia 17 grudnia 2015 r.,*
- 23.760,00 zł na podstawie umowy Nr S2163/KO/2016 z dnia 27 grudnia 2016 r.*

Dekretacja wydatku w odniesieniu do klasyfikacji budżetowej została dokonana przez p. Lucynę Sporek, która do 28 marca 2018 r. była Zastępcą Skarbnika Gminy Węgierska Górka, a aktualnie pełni obowiązki Skarbnika Gminy Węgierska Górka.

Wniosek nr 11

Zapewnić stosowanie prawidłowej klasyfikacji budżetowej do wydatków z tytułu prowizji od zawartych umów w sprawie zaciągnięcia kredytów, stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 z późn. zm.).

W zakresie wydatków z tytułu wynagrodzeń:

- W latach 2015 - 2019 (do dnia kontroli) czterem pracownikom Urzędu Gminy Węgierska Górka przyznawano i wypłacano dodatki specjalne na podstawie pism, w których nie wskazano tytułu ich przyznania wynikającej z art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 października 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 902 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisem ustawy, pracownikowi samorządowemu z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny.*

Ponadto, w § 4 pkt 1 Regulaminu wynagradzania pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Węgierska Górka, przyjętego zarządzeniem Wójta Gminy Węgierska Górka Nr 76/2013 z dnia 4 grudnia 2013 r. (ze zm.) przyjęto, iż z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych pracownikowi może być przyznany dodatek specjalny.

Przyznanie dodatków specjalnych:

- p. Marianowi Kurowskiemu – Zastępcy Wójta Gminy pismami z dnia: 2 stycznia 2015 r., 4 stycznia 2016 r., 2 stycznia 2017 r., 31 marca 2017 r., 30 czerwca 2017 r., 2 stycznia 2018 r., 2 stycznia 2019 r.,*
- p. Sabinie Tomiczek – Sekretarzowi Gmin pismami z dnia: 2 stycznia 2015 r., 4 stycznia 2016 r., 2 stycznia 2017 r., 2 stycznia 2018 r., 2 stycznia 2019 r.*
- p. Lucynie Sporek – Skarbnikowi Gminy pismami z dnia: 28 marca 2018 r., z 2 stycznia 2019 r.,*
- p. Urszuli Walaszek - b. Skarbnikowi Gminy, pismami z dnia 2 stycznia 2015 r., 4 stycznia 2016 r., 2 stycznia 2017 r., 31 marca 2017 r., 30 czerwca 2017 r., 2 stycznia 2018 r.*

uzasadniono każdorazowo w sposób następujący: „Dodatek przyznaję ze względu na charakter pracy i zakres wykonywanych zadań”. Pisma zostały podpisane przez p. Piotra Tyrlik – Wójta Gminy Węgierska Górka.

Z udzielonych w sprawie wyjaśnień wynika, że dokonując przyznania dodatków specjalnych zawsze kierowano się faktem powierzenia pracownikom dodatkowych zadań (zwiększenia obowiązków służbowych poza zakres wynikający z zakresu czynności. Powierzenie dodatkowych zadań pracownikom było każdorazowo dookreślane ustnie przez Wójta Gminy.

Wniosek nr 12

Zapewnić przygotowanie dokumentacji w sprawie przyznania dodatków specjalnych dla pracowników Urzędu Gminy Węgierska Górka wraz z uzasadnieniem podstaw ich przyznania, mając na uwadze wymogi art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 października 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1282) oraz przyjęte w tym zakresie postanowienia Regulaminu wynagradzania pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Węgierska Górka.

W zakresie księgowości:

- *W latach 2016 - 2019 do dnia zakończenia kontroli, w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Węgierska Górka zaniechano ewidencjonowania materiałów na koncie 310 – „Materiały”, co było niezgodne z zapisami polityki rachunkowości oraz zasadami funkcjonowania ww. konta, którego opis uregulowano w załączniku nr 3 do: - obowiązującego od stycznia 2018 r. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.), - rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz.289 z późn.zm.). Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości, wprowadzonymi zarządzeniami Wójta Gminy Węgierska Górka Nr 06/06/FN/2010 z dnia 31 grudnia 2010 r. (wraz z aneksami Nr 11/52/FN/2012 z dnia 28 czerwca 2012 r. i 59/2016 z 3 listopada 2016 r.), Nr 01/77/FN/2017 z dnia 3 stycznia 2017 r., Nr 13/2018 z dnia 6 lutego 2018 r. do ewidencji materiałów zakupionych na bieżące potrzeby Gminy służyło konto 310. Zgodnie z opisem do ww. konta istniał obowiązek ewidencjonowania na tym koncie materiałów, nabytych surowców i innych materiałów podstawowych oraz materiałów odnoszonych w ciężar kosztów bezpośrednio po zakupie, ale nie zużytych do dnia inwentaryzacji. Na podstawie załącznika nr 3 do ww. rozporządzeń, konto 310 służy do ewidencji zapasów materiałów, w tym także opakowań i odpadków, znajdujących się w magazynach własnych i obcych oraz we własnym i obcym przerobie.*

Zgodnie z przywołanym powyżej zarządzeniem Nr 06/06/FN/2010 obowiązującym do 31 grudnia 2016 r. konta zespołu 3 „Materiały i towary” przeznaczone były do ewidencji do zapasów rzeczowych aktywów obrotowych w postaci materiałów. Do materiałów zaliczało się m. in. nabyte surowce i inne podstawowe materiały na potrzeby własne jednostki. Na koncie 310 miały być ewidencjonowane wszelkie przychody materiałów do

magazynów. Z ewidencji na koncie można było wyłączyć materiały o niewielkiej wartości, nabywane w małej ilości i przekazane bezpośrednio do zużycia.

Od 2017 r. konto 310 w dalszym ciągu funkcjonowało w planie kont Urzędu Gminy. Zarządzeniem Nr 13/2018 Wójta Gminy Węgierska Górka z dnia 6 lutego 2018 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości ustalono, definicję materiałów jako nabyte rzeczowe aktywa obrotowe w celu zużycia na potrzeby własne. Ponadto wprowadzono zapis, że prowadzi się ewidencję materiałów ilościowo-wartościową, za wyjątkiem materiałów biurowych, które są przekazywane bezpośrednio do zużycia.

W latach 2016 -2019 na koncie 310 ewidencjonowano wyłącznie opał oraz ławki betonowe, natomiast z pominięciem konta 310 ujęto w księgach bezpośrednio na koncie 401 „Zużycie materiałów” ,m.in. poniższe materiały, zakupione na podstawie dowodów księgowych:

- faktury nr 78/2016 z dnia 22 sierpnia 2016 r. za zakup: płyty jomb – 200 szt., płyty ażur 176 szt., korytko – 34 szt., na kwotę 8.819,57 zł,
- faktury nr 77/2016 z dnia 18 sierpnia 2016 r. za zakup: cementu – 0,25 tony, kruszywo kliniec – 19,43 zł, piasek budowlany – 2 tony, za kwotę 1.784,37 zł,
- faktury nr 166/2016 z dnia 5 grudnia 2016 r. za zakupy: kruszywo kliniec – 29,87 ton, na kwotę 2.389,58 zł,
- faktury nr 307/2017 z dnia 24 października 2017 r. za zakup korytek – 363 szt., na kwotę 3.992,96 zł,
- faktury nr 366/2017 z dnia 30 listopada 2017 r. za zakup korytek – 80 szt., koryt liniowych 44 szt., na kwotę 3.520,36 zł,
- faktury nr 187/2018 z dnia 17 lipca 2018 r. za zakup: płyta ażur – 115 szt., płyta lomb – 180 szt., na kwotę 8.599,89 zł,
- faktury nr 320/2018 z dnia 9 października 2018 r. za zakup: kruszywo – 50,92 tony, cement – 0,025 tony, na kwotę 4.084,60 zł,
- faktury nr 439/2018 z dnia 11 grudnia 2018 r. za zakup: korytko – 120 szt., płyta ażur – 80 szt., na kwotę 3.199,97 zł,
- faktury nr 443/2018 z dnia 12 grudnia 2018 r. za zakup płyt lomb – 197 szt., za kwotę 6.895 zł,
- faktury nr 152/2019 z dnia 30 maja 2019 r. za zakup kruszywa – 78,33 ton na kwotę 7.049,70 zł.

Na ww. dokumentach znajdowała się adnotacja o sprawdzeniu merytorycznym faktur, w tym potwierdzenie zużycia materiałów.

W trakcie kontroli nie przedłożono dokumentów, potwierdzających sukcesywną dostawę oraz w jaki sposób pracownicy Urzędu Gminy kontrolowali, że materiały ujęte na fakturze i zapłacone, zostały dostarczone i rozdysponowane w całości.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy, materiał do czasu jego wykorzystania lub zabudowania nie był przechowywany, ponieważ zgodnie z umową był sukcesywnie dostarczany i na bieżąco zabudowywany. Nadzór na materiałami sprawował p. Marian Kurowski – Zastępca Wójta Gminy Węgierska Górka, a merytoryczne zatwierdzenie faktury jest równoznaczne z oświadczeniem, że materiał został w całości rozliczony i zużyty lub zabudowany. Z przedłożonych faktur wynika, że materiały zostały zużyte w związku z tym nie zostały wystawione dokumenty PZ „Przyjęcie z zewnątrz”.

Nieprawidłowość dotycząca nieprawidłowego prowadzenia ewidencji do konta 310 została również stwierdzona w trakcie poprzedniej kontroli, co znalazło odzwierciedlenie

w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, Znak: WK-610/13/4/15 z dnia 24 lipca 2015 r.

Zadania w zakresie ujmowania zakupu materiałów w ewidencji księgowej należały do pracowników Referatu Finansów i Podatków Urzędu Gminy Węgierska Górka. Nadzór w tym zakresie sprawowały: p. Urszula Walaszek – były Skarbnik Gminy, a od 29 marca 2018 r. p. Lucyna Sporek – Skarbnik Gminy Węgierska Górka.

Wniosek nr 13

Ujmować zakupione materiały na potrzeby Urzędu Gminy Węgierska Górka za pośrednictwem konta 310, zgodnie z obowiązującą polityką rachunkowości wprowadzoną zarządzeniem Nr 13/2018 Wójta Gminy Węgierska Górka z dnia 6 lutego 2018 r., mając na uwadze zasady funkcjonowania ww. konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.) oraz art. 10 ust.1 pkt 3 i ust.2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351).

W zakresie przekazania mienia do jednostek organizacyjnych:

- *Do dnia zakończenia kontroli, nie podejmowano działań mających na celu oddanie w trwałą zarząd nieruchomości będących we władaniu wszystkich dwunastu jednostkach budżetowych Gminy Węgierska Górka. Zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.) trwałą zarząd jest formą prawną władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną. Gmina Węgierska Górka przekazała jednostkom budżetowym mienie w użyczenie.*

Z wyjaśnień udzielonych w trakcie kontroli wynikało, że przyjęcie formy użyczenia dla przekazania jednostkom budżetowym mienia powodowane było: zastosowaną interpretacją przepisu art. 18 ustawy o gospodarce nieruchomościami, chęcią ograniczenia kosztów, koniecznych w przypadku przekazania jednostkom mienia w formie trwałego zarządu, a ponadto faktem, iż żadna jednostka nie wystąpiła z wnioskiem o ustanowienie trwałego zarządu.

Stosownie do art. 45 ust. 1 i art. 44 ust. 2 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami, trwałą zarząd na rzecz jednostki organizacyjnej ustanawia wójt gminy, w drodze decyzji, a z wnioskiem o ustanowienie trwałego zarządu występuje jednostka organizacyjna.

Zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r. poz.1515 z późn. zm.), gospodarowanie mieniem komunalnym należy do zadań wójta gminy.

Wniosek nr 14

Podjąć działania zmierzające do uregulowania formy prawnej władania nieruchomościami przez nieposiadające osobowości prawnej jednostki organizacyjne Gminy Węgierska Górka, mając na uwadze art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r.,

poz. 2204 z późn. zm.), art. 61 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 z późn. zm.), art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.)

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2137), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej